

TÜRK ÜNİVERSİTELİ KADINLAR DERNEĞİ

İSTANBUL ŞUBESİ

UMUTLARIMIZ EL ELE RAPOR

Proje Yürütücüsü: Rabia

Derneğimizin web sitesinde mevcut olan KVKK kurallarını okudum, açık rıza veriyorum ve kabul ediyorum.

Proje Tarihi: 24 Ağustos- 2 Eylül 2023

Proje Uygulama Bölgesi: Kahramanmaraş'ın Dulkadiroğlu bölgesindeydik, burası 6 Şubat depreminde en çok zarar gören yerlerden birisi, Maraş Çarşı'sının iki mahalle üst bölgesindeydik. Maraş Çarşı bölgesi yerle bir oldu, bulunduğumuz mahallede çokça çadır, konteynır ve ağır hasarlı binalar var. Nitekim iki mahalle altımız bir zamanlar Maraş'ın kalbi olan bir yerdi, Trabzon Caddesi olarak geçiyordu ve boydan boya hayat doluydu. Dükkanlar, mağazalar, her şey oradaydı. Şehir merkezi olarak geçiyordu, 12 Şubat Kutlamaları o meydana yapılıyordu. Dondurmacımız, tatlıcılarımız olurdu. Orada Gazi Ortaokulu da vardı, benim zamanında öğretim gördüğüm ilkokul da. Ortaokul bu depremde yıkıldı, ilkokulum da yıkılalı birkaç sene oluyordu bahçesi çadır doluydu. Tabi ben bu raporu yazdığım sırada çadırların kaldırılması belediye tarafından talep edildiği için artık çoğu yerde çadır yok, çoğu yer diyorum çünkü enkaza dönen bir şehrin kayıpları haliyle barınma sorunu da bir anda geçecek bir mesele değildir. Nitekim proje yaptığım çocuklar ve ben de bu barınma sorunundan mustarip olduk. Apartman sitemiz bu bahsettiğim deprem üssüne çok yakın bir yerde, Şeyhadil Mezarlığı Maraş Çarşısının biraz üstündedir ve çarşı şu an dümdüz her şeyi yıkıldı, biz de o yıkıcı depremde payımıza düşeni aldık ve sitemizin apartmanları uzun süre ağır hasarlı olarak bizlere bildirildi. Konteynırda kaldık, projeye katılan çocuklardan bazıları da konteynırdaydı bazıları çadırdan bir akrabasına geçmişti, işler karışık ve gerçekten çok yorucuydu. Konteynır kentte de komşularımız olmuştu, oranın oyun alanına bazen yürüyüş yaparken çocukları görüyordum hedefim oradaki çocuklarla da işi yürütmekti, zaten kendi apartmanımızdan tanıdığım çocuklar çoğunlukta idi. Konteynırda Yaşama Rehberi isimli bir yönerge yazacak olsaydım ilk maddeye kesinlikle banyo ve uyumanın ne kadar zor olduğuyla ilgili bir şeyler söyledim. Banyo yapmak bir işkenceydi, zaten iki odalı bir konteynırdayız ve ailemiz 5 kişi, bizim gibiydi komşularımız da banyo yapacak olsanız konteynırı su basıyordu. Çamaşırları atacağınız toplu bir alanda makineler vardı. Yürüdükçe sallanan bir odada olduğunuzu hayal edin, bir konteynır depremde tekrar ters dönmüştü ve içindeki kadıncağız vefat etmişti. Konteynırda Yaşama Rehberi'nin ikinci maddesi yemeklerle ilgili olurdu, aileniz sefer tası olarak toplu dağıtılan alandan sizlere pilav ve sulu yemekleri getiriyordu onun dışında verilen elektrikli ocak çok geç ısınıyor ve zaten iki küçük gözü olduğu için bir şey yapmak çok zahmetli oluyordu. Günler gündüzleri sineklerin bastığı konteynırda böyle geçti, iki ranza, bir koltukla. Derken evimizin orta hasara döndüğü haberini aldık, komşular da biz de sevinmiştik ve artık takatimiz kalmamıştı. Kimimiz konteynırdan, kimimiz çadırdan, kimimiz de bir akrabasının evinden, kimimiz de şehrin üniversite kampüsünden(Maraş KYK yurdu ağır hasarlı ama üniversitenin içinde yaşam devam ediyor) tekrar apartmanımıza dönmüştük. Mahallemizdeki çocuklarla yaptım projeyi. Sadece bir çocuk kuzenim bizim mahallenin üst sokağından geliyordu. Apartmanımızın karşısında çadırdaki yaşayan Suriyeli bir aile vardı. Mahallemizde de bireysel alınmış konteynırlar duruyordu. İşte

böyle bir ortamda yeniden bir araya geldik. Projeye katılan çocuklardan sadece ikisi deprem süresinde şehir dışına çıkmıştı, geri kalanı tüm deprem süresinde Maraş'taydı.

Projeye Katılan Çocuklar:

Hasan – 11 Yaşında / Yunus Emre Ortaokulu

Kürşat- 11 Yaşında/ Yunus Emre Ortaokulu

Ceyda- 10 Yaşında/ Arslanbey Ortaokulu

Zeynep- 11 Yaşında/ Yunus Emre Ortaokulu

Azelya- 9 Yaşında/ Ziya Gökalp İlkokulu

Abdulahkim- 12 Yaşında/ Gazi Ortaokulu

Enes- 7 Yaşında/ Ziya Gökalp İlkokulu

Projeye her gün katılamayan Enes ve Abdulhakim çoğu zaman bizimleydiler, depremde şehir dışına çıkabilenler de ikisiydi, Ayşe ve Merve de 6 yaşında Hasan ve Zeynep'in kardeşleri onlar da aramızdaydı. Hasan, Kürşat, Ceyda, Azelya ve Zeynep hep bizimle oldular. Açıkçası komşuluk ilişkilerimiz de ilerledi, ben gerek üniversiteye hazırlık dönemindeki tempo olsun gerek şehir dışında üniversite olsun komşuluk bağlarını o kadar güçlendirmemiş biriyken bu sayede mahallemdeki diğer çocuklar ve annelerle de kaynaşmış oldum, birlikte ağır hasarlıdan orta-az hasarlı eve dönmenin gerginliği ve aynı süreci yaşamak birbirimizi desteklemek açısından güzel bir deneyim oldu.

BİRİNCİ GÜN (24 Ağustos): Öğleye doğru toplandığımız ilk gün biraz gergindim, çocuklarla depreme dair konuşmak istiyordum ama bir yandan travmalarını tetikleme korkusundan dolayı çekiniyordum. Annem benim aksime komşularımızla yakın olduğu için bu izin sürecinde yardımcı oldu ve projemizin bazı zamanlarında bizim evde olmamızdan aileler bu sayede razı oldu, ilk gün de böyleydi. Çocuklara limonlu kek yapmıştım ve meyve suyu sıkıştırmıştım, uzun zaman sonra eve dönen insanların ilk özlediği şey kuşkusuz mutfak olur, çocuklarla bizim evin salonunda otururken Azelya “Bizim evin de duvarları buradan daha az çatlakları var, siz duvar kâğıdı sermişsiniz” deyince gülümsedim. Ortaya yer sofrası ve masası kurmuşken depreme dair anılarımızı paylaşmanın güzel olabileceğinden bahsettim, hepimiz aynı şeyi yaşamıştık ve mevzuyu ben açmasam bile çocuklar açıyordu. Kek ve meyve suyunu içerken deprem anını tekrar anlatmak istediler, aralarından Ceyda ve Enes isteksizdi zaten uykuda yakalandıkları için pek ayırında değillerdi, diğerleri uykuyla uyanıklık arasında, Hasan ve Abdulhakim uyanık bir halde yakalanmışlardı. Hepsi sağ selamet kurtuldukları için mutlu olduklarını belirtirken Hasan çok yakın kuzenini bizim mahallenin biraz ilerisindeki sokakta ilk gün kaybettiğini söyledi, bunun üzerine Azelya da ekledi sınıf arkadaşının kardeşinin yüzüne kolon düşmüş ve çok zor durumda kalmışlar. Açıkçası çocukların bu ölüm olaylarını ne kadar normal bir şekilde anlattıklarına şahit olmak beni ürpertti, hepsi olayın farkındaydı ama şoku atlatamamış gibiydiler. Keklerimizi yedikten sonra evlerine ilk girdikleri zaman ne hissettiklerine dair resim çizmelerini istedim, çizdikleri resimler evin çatlakları ve tekrar sallanma korkusundan ibaret olur diye düşünürken Ceyda'nın çizimi dikkatimi çekmişti. El ele ailesiyle gelmişler, ellerinde çantalarla, gülümseyerek. Hepsi tekrar eve girmenin mutluluğundaydı ne kadar korkuyu atlatamamış

olsalar da. Çünkü hepsi konteynırı da çadırı da başkalarının evinde de kalmayı deneyimlemiş çocuklardı. Enes rüyasını çizmişti, korku dolu bir rüya ama onu da tekrar sakinleştirip hepimizin bunu yaşadığını söyleyerek durumun normal olduğunu arkadaşlarıyla birlikte anlattık. Deprem anında ne yapmamız gerektiğine dair tekrar konuştuk ve deprem çantası hazırlamanın, evi sağlam yerden almanın, deprem sigortası yaptırmanın önemini vurguladık ve kendimizi tebrik ettik. Bu süreci böyle güçlü atlatmalarından ötürü onları destekledim, bu zamanlarda yaşadıklarımızı asla unutmamamız gerektiğini, işimizi hakkıyla yapmazsak nelere sebep olabileceğimizi bu depremle gördüğümüzü, önlem almanın hayat kurtardığını anlattım. Ardından “Ben Kimim” oyunu oynadık, Hasan evinden getirdi ve Kürşat’ın alnına kelimeyi yapıştırarak oyunu oynamaya başladık. Çok eğlenceli geçti, meslek gruplarını anlatmaya çalıştığımız oyundan sonra çocukların gelecekteki hedefine dair de konuşmalar yaptık, çörek yiyerek. Hepsinin çok güzel hayalleri var, Zeynep polis olmayı istiyor ve futbol oynamayı çok seviyor, onu bu konuda yüreklendirdim ve kadın erkek eşitliği konusunda sonraki günlerde konuşacağımızın altını çizdim. Hava serinlemeye başlayınca aşağı indik ve sokakta biraz yürüyüş yaptık ama kısa sürdü çünkü çocuklar bahçede oyun oynamak istiyordu. Geçtik ve yakar top oynadık, apartmandaki diğer çocuklar da aramıza katıldı, yakar topun ardından büyüyen kalabalıkla istop da oynadık. O an fark etmemiştim ama bu iki oyun bundan sonraki günlerimiz de alışkanlığa dönüşecekti.

İKİNCİ GÜN (25 Ağustos): Çocukların hevesle tekrar geldiğini görmenin mutluluğuyla karşıladım onları ve yine öğlene doğru buluştuk. Bugün Abdulhakim aramızda yoktu, onun dışında ekibimiz tamdı, çocuklara yaptığım kurabiyen ikram ederken onları daha iyi tanıma adına eğitimde öğrendiğim gibi sorularla onlara yaklaştım ve konuşturmaya çalıştım, Kürşat ve Enes daha sessiz çocuklardı onları alıştırmak için ilgiyle dinliyordum, Azelya neşeliydi ve anlattıklarıyla hepimizi güldürüyordu ama yaşitlarına nispeten biraz kiloluydu ve bazen sınıfındaki çocukların onunla dalga geçtiğini gizlice bana söyledi, ona bunun bir dert olmadığını, görüntümüzün zamanla değişeceğini ve yediklerine biraz dikkat ederek yürüyüş yaparak istediği şekilde görünebileceğinden bahsettim, büyüme çağında oldukları için asla yeterli besinleri almaktan kaçınmamaları gerektiğini, abur cuburu azaltmalarını hepsinin dikkatini çekerek anlatmaya çalıştım. Yemek düzeninden, meyveler ve sebzelerden, vitaminlerden ve sağlıklı beslenmenin öneminden detaylıca konuşurken gazlı içeceklerden uzak durmaları gerektiğini açıkladım. Hasan dişlere çok zararlı olduğu için mi diye sorduğunda bu konuyu hep birlikte tartışalım dedim ve yediklerimizin bizim üzerimizde neler yapabileceğine dair yorumlarını söylemeye başladılar. Annelerinin söylediği şeyleri konuştuğumuzu anlattıklarında gülümsedim ve onlara sordum, diş nasıl fırçalanır, Zeynep ve Ceyda elleriyle göstermeye çalıştılar, benzer şeyleri yapıyorlardı aslında ama teknik yanlıştı. Diş fırçamı alarak onlara bu kez de ben gösterdim ve yarın nasıl fırçaladıklarını soracağımı söyledim, Kürşat ve Azelya ’ya sordum “Sabahları ağzımız neden kokar?” Hepsi gece uyumadan önce fırçalıyordu ama uyandıktan sonra fırçalamanın önemini açıklamam gerekti, bu kez aramızda Ayşe de vardı minik 6 yaşındaki Ayşe, dikkatle bizi dinleyerek anlamaya çalışıyordu, sabahları uyandığımızda ağzımızda olan bakterilerden ötürü ağzımızın koktuğunu söyledim, fırçalamadıkları takdirde onları gün boyu yediklerini söyleyince hepsi iğrendi ve her gün yapacaklarını söylediler. Çay getirip içtiğimizden sonra onlara anılarını düşünmelerini istedim, kötü hissettikleri birkaç aynıyı yazmalarını ve oradaki olumsuz

kelimeleri yuvarlak içine almalarını istedim. Yazıları bittikten, olumsuz kelimeler yuvarlak içine alındıktan sonra bu kelimeyi sevdikleri bir şekle dönüştürerek resmetmelerini istedim, mesela Hasan o kelimeyi yuvarlak içine alarak futbol topu çizdi, Ceyda çiçeklere dönüştürdü. Onlara hayattaki olumsuzlukları birer tecrübe gözüyle bakarlarsa bu şekilde olumlu bir şeye dönüştürebileceklerinden bahsettim. Ardından güzel anılarını yazmalarını istedim ve çok duygulandım, Ceyda'nın doğum günü depremden sonraymış ve konteynır şeklinde bir sınıfta tekrar kutlamışlar, Azelya annesinin köyde ona verdiği otuz lirayla çok mutlu olduğundan bahsettiğinde içimden beklentiler her şeyi değiştirir diye geçirdiğimi hatırlıyorum. Kendilerinde sevdikleri üç özelliği de yazmalarını istedim en alta ve parmak boyasıyla da imza attılar. Bugün tabu da oynadık telefondan, böylece birbirlerine bir şeyleri açıklamaları gerçekten daha kolay olmaya başladı, oynadıkça kendilerini daha iyi ifade ediyorlardı. Bugün bahçede top oynamadan önce çevreyi temizlememiz gerektiğini söyledim ve bir çöp poşeti alarak işe koyulduk. Tatsız bir gerginlik çıkacaktı neredeyse Zeynep'in babası sitenin hizmetlisiydi ve bahçeyi temizlememizi söylediğinde Azelya'nın bunu zaten onun babası yapıyor deyişini nazikçe uyardım. Birbirimize isimlerimizle hitap edecektik, bu bir saygı kuralıydı, çöplerimizden biz sorumluyduk çünkü bu dünya ve bu mahalle bize aitti, sorumluluklarımızı başkasına kolayca atmak bir çözüm yolu değildi. İşimiz bittikten sonra yakar top oynadık ve sonrasında kızlar bisiklet sürerken, erkekler futbol oynamıştı.

ÜÇÜNCÜ GÜN (26 Ağustos): Öğlene doğru buluştuğumuzda dünkü soruyu sormadan minik Ayşe lafa atlayarak “Rabia abla ben dişimi fırçalayarak geldim” dedi, bunun üzerine diğerlerine de sordum sizlerden ne haber dercesine. Hasan fırçalamayı unutmuştu geri kalanı söylediğim gibi yapmıştı, bugün Ayşe'yle yaşıt olan Merve de aramızdaydı, Merve ve Ayşe öğretmen olmak istediklerini söylediler, minik yaşta böyle hedef koymalarına sevinmişim, onlara benim de öğretmenlik okuduğumu söyledim. Meyve suyumuzu içerken gelece dair konuştuk, Hasan avukat olmak istiyordu, ona ülkemizde adalete ne kadar ihtiyacımız olduğundan bahsettim, lisede alan seçmenin olduğunu ve seçtiğimiz alana göre meslek seçimi yapabileceğimizi anlattıktan sonra aralarından öğretmen ya da hemşire olmak arasında kararsız kalan Ceyda'nın bu meslekleri seçerse insanlara hangi açıdan nasıl dokunabileceğini anlattım, Kürşat futbolcu olmak istiyordu ve Galatasaraylıydı, çok para kazanırsa afet için kullanacak vakıflara vereceğini, ihtiyaç sahipleriyle paylaşacağını söyledi. Depremde görmüştü yardımlaşmanın önemini. Deprem çocuklara birlik bilincini **aşılammıştı**. Kitap okuma saati yapacağımızı söylemişim ve pop keklerimizi yedikten sonra kitapları aldık ve okumaya başladık. Minik olan Ayşe ve Merve de parmak boyası yaptı, kırk dakikanın ardından -çocuklar bir hayli sessiz ve odaklanmış şekilde kitaplarını okudular- kelime oyunu oynayacağımızdan bahsettim. Her kelimenin son harfiyle başlayan bir kelime söyleyecekti diğer kişi, bu oyunu oynarken gerçekten eğlendik, yeni kelimeler öğrendiler, basit kelimeler söylemelerini kesinlikle yasakladım. Parmak boyası da yapmak istediler ve böylece Merve'yle Ayşe'ye biz de katıldık, ardından bahçeye indik ve top oynadık. Hasan evden şeker getirmişti, yedikten sonra birkaçının paketi yere attığını görünce “biz sizinle dün burayı toplamadık mı, neden aynı şeyi siz yapıyorsunuz” dedim ve bunun üzerine toplayıp tekrar çöpe attılar. Yarın dişlerini fırçalamalarını tekrar soracağımı söyledim ve Zeynep bana yaklaşan bursluluk sınavından bahsetti, onlarla yarın nasıl etkili ders çalışılır bunu konuşacağız dedim.

DÖRDÜNCÜ GÜN (27 Ağustos): Bugün her zamankinden daha erken toplandık ve uzun zamandır aklımda konuyu konuştuk: Kadın- Erkek Eşitliği. Zeynep ilk tanıştığımızdan beri futbolla ilgili olduğunu ve polis olmak istediğini söylüyordu, çevresinden polisliğin kızlara uygun olmadığını duydukça da sinirleniyordu. Abdulhakim Zeynep'i o konuşurken sakinleştirmeye çalıştı, haklısın buradaki herkes senin gibi düşünüyor diyerek. Çocukların da birbiriyle etkileşim kurması beni mutlu ediyordu. Kadın erkek eşitliği konusunda konuştuk ve Zeynep'i cesaretlendirdik, Zeynep kitap okuma saatinde bir futbolcuyla ilgili olan kitabı okuyordu. Çocuklara haklarımızda cinsiyetin önemli olmaksızın her şeyde eşit olmamız gerektiğini, mesleklere cinsiyet rolleri veremeyeceğimizi söyledim. Başarılı kadınlar bahsettim, videolar seyrettik, kadınların nesilleri nasıl etkilediğini ve erkeklerin de onlarla aynı yolda yürüdüğünü dolayısıyla ev işleri vs. konularda kızların işi olarak görmemeleri gerektiğini anlattım. Kadın erkek hakkında konuşmak çok zamanımızı alan bir konu oldu. Ayşe ve Merve her gün gelip dişlerini fırçaladıklarını söyleyerek dişlerini gösteriyordu, bu durum bana çok şirin geldi. Minikler çok daha hevesliydi, filozofun boş levha benzetmesini biraz anladığımı düşündüm, sen dolduruyordun eğitimle. Geri dönüşüm ve çevreyle ilgili de konuşmamızın faydalı olacağını düşünerek bir video daha izleyeceğiz dedim ve derneğin eğitiminde bize gösterilen "İnsanoğlunun Doğaya Yaptığı"na dair olan o videoyu izledik, doğayı korumamız için neler yapabileceğimize, hayvanlara nasıl yaklaşmamız gerektiği hakkında tartıştık. Herkes apartmanın çevresindeki kediye su ve mama vermek istediğini söyledi. Depremden beri sokaklarda hayvan görmüyorduk açıkçası sadece tek tük kediler evlerin dibinde duruyordu. Plastik pipetlerin en çok hayvanlara zarar veren şey olduğunu söylediğimde çok şaşırdılar. Tüm bunları çay içerek, kurabiye yiyerek konuştuk. Ardından bursluluk sınavına dair bir giriş yapmam gerekiyordu. Etkin çalışma nasıl olur, derslerden nasıl daha iyi verim alınır, hafızayı geliştirme yöntemleri... Bunlar benim lisede de ilgili olduğum konulardı, kendimce notlarımı onlarla paylaştım ve Kürşat, Azelya, Zeynep ve Ceyda'nın getirdiği fen sorularını çözdük. Onlara ne zaman olursa olsun bana derslerle ilgili soru sorabileceklerini söyledim, ders programı nasıl hazırlanır, yapamadıkları soruların üzerine gitmek neden önemlidir, denemelere katılmanın ne kadar hayati olduğundan bahsettim. Hasan ve Abdulhakim bu mevzulara alışkın görünüyordu ama yine de yönlendirilmeye ihtiyaçları vardı. Enes'i biraz daha derslere ısındırmaya çalıştım, meslek sahibi olmanın önemli olduğunu ve bizim gibi insanlara ülkenin ne kadar ihtiyacı olduğunu bastıra bastıra anlattım. Ardından kitap okuma saati yaptık, bugün biraz daha sıkılgan olsalar da kitaplar okundu, bilinmeyen kelimeler not edildi. Sonra oyun saatimizdi, mahalledeki diğer bize katılan çocuklarla istop oynadık ve Ayşe'yle Merve'yle dikkatlice çiçeklere baktık.

BEŞİNCİ GÜN (28 Ağustos): Öğlene doğru buluştuğumuz çocuklarla bugün bir deney yapacaktık, diş fırçalamayı yeniden sordum, hepsi fırçaladıklarını söyledi ve dün öğrendikleri bilgileri aileleriyle konuştuklarını anlattılar. Onları dinlerken bu kez hijyen hakkında konuştum, ellerimiz, ellerimiz her yere değiyordu, özellikle paradan mikrop bulaştığının farkınaydılar, ellerini gün içinde ne kadar yıkadıklarını sordum, gelen cevap çok da şaşırtıcı değildi. El yıkayınca mikroplardan nasıl uzaklaştığımızı anlatan bir deney yaptırdım, deney şöyleydi hepsinin önünde su dolu kaseler ve suyun üzerinde biraz karabiber vardı, ellerini sıvı

sabuna değdirip parmak uçlarıyla karabibere dokunduklarında nasıl karabiberin köşeye çekildiğini ve uzaklaştığını görmüşlerdi. İşte el yıkamak kimyasal olarak mikropları böyle uzaklaştırır dedim, hepsinde bir zihin ışıltısı çıktı, gözlerinden gördüm bunu. Deneyden sonra kitap okuma saati yaptık yeniden ve ardından dondurmalarımızı yedik. İsim şehir oynadık ardından, isim şehir oynamak keyifliydi, farklı şeyler öğrendiler. Merve ve Ayşe'nin turuncu renkle beni çizmelerine çok duygulanıyorum, bana öğretmenmişim gibi hissettiriyorlar ne kadar Rabia Abla diyerek yanıma gelseler de. Bugün hijyenle alakalı öğrendiklerimizi ne kadar uyguladıklarını yarın soracaktım. Gün onların top oynamasıyla bitti, onları seyreden ben oldum.

ALTINCI GÜN(29 Ağustos): Bugün dünden haber verdiğim ve getirmelerini istediğim aleti çocuklarda görmenin heyecanı ve hevesiyle doldu kalbim. Ardından dün derse dair anlattıklarımı kimisinin uyguladığını duymak, dişlerini düzgünce fırçalamaları, kediyle ilgilenmeleri beni çok mutlu etti. Çocuklarda bir farkındalık oluşuyordu. Çocuklarla meyve suyu içtikten sonra heyecanla notaları açtım: Bugün melodika çalacaktık. Farklı bir alanda yeteneklerini fark etmelerini istiyordum, Ceyda'nın melodikası yoktu ve yanında flüt getirmişti. Ona da o konuda yardımcı oldum. Atatürk'ün Çocukları ve Arkadaşım Eşek. Basit notaları olsa da onlara bunları ezberletmek ve hepsini tek tek dinlemek, hatalarını düzeltmek benim sabrımı arttıran bir eylem oldu. Yine de onların çok uzak kaldığı bir alan olan müziğe tekrar yakınlaştırmak mutlu etti beni. Çünkü fark ettim ki Kürşat bu konuda yetenekliydi, ince ve kalın notaları kolayca ayırt ederek aklında tutabiliyordu, aynı şekilde Enes de. Zeynep, Hasan ve Abdulhakim de çok hevesliydi, Azelya bir kendine bir de melodikayı çok denemek isteyen Ceyda için üflemekten nefessiz kalmıştı. Notaları öğrenmeye çalışmak saatlerimizi aldı. En sonunda durduk ve yaptığım anne kekini yerken soluklandık. Konuşmak yerine sessizce kitap okumanın hepimizi dinlendireceğini önererek getirdikleri kitapları çıkartmalarını istedim ve yarım saat kırk dakika boyunca kitabımızı okuduk. Bugün mahalle yürüyüşü yapmanın da iyi bir fikir olabileceğini düşündüm ve yürürken daha güvenli bir Türkiye nasıl olurdu diye sohbete daldık. Bugün oyun oynamadık çünkü zamanımızı melodika çalmak almıştı. Çocuklar bisiklet sürmek ve futbol oynamak için bahçeye gittiler.

YEDİNCİ GÜN (30 Ağustos): Bugün önemli bir gündü ve çocuklarla evde buluştuğumuzda çok heyecanlıydım, önce dünden öğrettiğim Atatürk Çocukları'nı çaldılar ve ardından oturduk. "Atatürk kimdir?" diye sorarak başladım, atamı biliyorlardı ama detaylar konusunda pek fikirleri yok gibiydi. Özellikle henüz okula başlamamış Ayşe ve Merve'nin. 30 Ağustos'ta hangi zaferi kazandık diye sorduğumda sadece Kürşat bilmişti. Büyük Taarruz. Çocukların Atatürk'ün ülkeyi nasıl kurduğuna dair tam olarak fikirleri yoktu ve ben de gururlanarak anlattım, ardından 30 Ağustos'la alakalı videoları izledik, o zamana dair çekilmiş videolardı, savaş şartlarını görmek çocukları etkiledi. Ne zorluklarla, imkansızlıklarla nasıl mücadelelerle bu ülkeyi kurduğumuz hakkında artık daha net fikirleri vardı. Özellikle izlediğimiz ikinci videoda geçen savaş sırasında kaybettiği Yıldırım Kemal isimli oğlunu savaştan dönen askerlere soran babanın aldığı "Hepimiz birer Yıldırım Kemal'iz" cevabından çocuklar çok etkilenmişti, askerlerimize mektup yazdık. Hepsi biz şu an burada oturuyorsak sizin sayenizde, emeğinize sahip çıkacağım şeklinde minnettar doluydu. Çocuklarda bu bilinci görmek, onlara Atatürk'ü iyice tanıtmak gerçekten beni çok

garip hissettirdi. 30 Ağustos’a dair resim çizdik, birimiz resmin ilk parçasını çiziyor, diğeri onun devamını yapıyor, öteki de onu devam ettirecek başka şey çiziyordu. Böylece hepimiz ortak bir resim çizmiş olduk. Atatürk’ün neler yaptığını duydukça hayran kalan çocukların bugün eve gittiklerinde ailelerine bu konudan bahsedeceklerini biliyordum çünkü biz ne konuşursak annelerine babalarına yaptığımız şeyleri tekrarlarca anlatıyorlardı. Maraş Atatürkçü bir şehir değil ama projeye katılan öğrencilerle daha şimdiden onlarda bir sevgi ve saygı aşıladığımı, onların da çevrelerine bunu aktaracaklarını biliyor ve umut ediyordum. Savaş zamanı kadınların neler yaptığından da bahsettik, çok vatansever dakikalar yaşadığımız bu anlar tüylerimi diken diken etmişti. Çünkü çocuklar anlıyordu. Merve ve Ayşe’nin küçük yaşta Atatürk’ü böyle dinledikten sonra “Yani o bir kahraman” demeleri çok duygulandırmıştı beni. Bugün böyle geçti, sonra bahçeye inip top oynadık. Evde kitap okuması yaparlarsa beni çok mutlu edeceklerini söyleyerek onlara ricada bulundum.

SEKİZİNCİ GÜN (31 Ağustos): Bugün çok tatsız bir olay yaşadık, çocuklar geldiğinde mutfakta onlara ikramları hazırlarken içerde kavga ettiklerini gördüm. Açıkçası hayal kırıklığı yaşadım çünkü Hasan’dan şiddet göstermesini beklemiyordum, özellikle kızlara karşı. Neden böyle yaptıklarını sordum, Ayşe ve Merve kendi aralarında kavga ederlerken kızlar küçüklerin arasına girmişler ve Merve’yi tutmuşlar, Hasan da kız kardeşiyle alay etmelerine sinirlenmiş ve vurmuş. Ani gelişen bu olayda soğukkanlılığımı korumaya çalıştım ve herkesi tek tek yanıma çağırarak diğer tarafta dinledim, en son toplu yere gittiğimizde söyledim hiçbir şey bize fiziksel vurma hakkını vermez. Hele ki Hasan sen bir beyefendi olmalısın, kaba kuvvetle hiçbir şey çözülmez, gerçekten bir sessizlik oldu. Onlara bugün çok istedikleri dondurmayı veremeyeceğimi, kendilerini sorgulamaları gerektiğini, ayrımcılık yapmalarının kötü olduğundan bahsettim. Kendinizi nasıl bu hale getiriyorsunuz ve siz ne olmak istiyorsunuz diye onları düşünmeye davet ettim, ardından sakinleşince gelecekte kendilerini nerede görmek istiyorlarsa onu resmetmelerini istedim. Hayalleri onlara nasıl davranmaları gerektiğini hatırlatacaktı, yani ümidim bu yöndeydi. Ardından tekrar kaynaşmaları adına hırsız polis isimli bir oyun oynadık, ardından kelime oyunumuzu tekrarladık. Ortamın rengi değişince en son ne zaman kavga ettiklerini sordum, bizim evin karşısında olan çadırdaki Suriyeli bir aile vardı ve oradaki çocuklarla tartışmışlar. Irkçılık yapmanın kötü bir şey olduğu hakkında, herkesin aynı olmadığı konusunda onları uyardım. Ardından oyunumuzu dışarda yeniden oynadık. Çocuklar çok çabuk küsüp barışabiliyorlar, yaş ne kadar küçükse kavgayı unutup normale dönmek o kadar kolay oluyor, bunu fark ettim. Giderlerken hepsine evde kitap okuma görevi verdim.

DOKUZUNCU GÜN (1 Eylül): Amacım çocukları müzeye götürmekti aslında ama Maraş’ta çoğu müze restore edildiği için maalesef onu bu proje tarihinde yapamayacağım. Çocuklar Maraş’ın AVM’si birkaç gün önce açıldığı için çok heyecanlıydı ve çoğu şehir dışına bu sene hiç çıkmadıkları için bu yeni açılan AVM konusunda hevesle Rabia Abla lütfen gidip görelim diyorlardı. Ailelerinden izin alarak, tek tek arayarak ve babamın arabayla bizi götürmesi üzerine bu ricalarını kıramadım ama Azelya’nın “Ya şimdi oradaki yıkılmış binaları göreceğiz kim bilir kaç kişinin mezarına bakmış olacağız” deyişiyle ürperdiğimi hala unutamıyorum. Çocuklar kendi arasında yeniden depremi konuşarak normalleştirdiler ve hevesleri hala aynıydı. AVM’ye gittiğimizde bugün beş kişiydik Enes aramızda yoktu ve

miniklere de aileleri izin vermemişti. Gerçekten çok mutluydular, sanki onlara lunaparka getirmişim gibi. Bu arada bilgilendirmekte fayda var, Maraş'ın tek AVM'si Piazza, depremden beri kapalıydı ve çarşının birkaç sokak altında olan bir yerdi, çevresinde tek bir bina kalmadı, konteynır pazarlar dışında. Gittiğimizde AVM'de yemek katına çıktık ve pizza ile limonata aldık. Yol parası ödemediğim için bu parayı üç orta boy pizza ve beş limonatada kullanmam umarım sıkıntı oluşturmaz, gerçekten çok hevesliydim ben de onlara iyi gelebileceğini düşünmüştüm. AVM'yi gezdik ve Kürşat'la Hasan kendi getirdikleri parayla okuma kitabı almak istediler, engel olmadım. Ardından bizim eve geçtik ve oyunlar oynadık, İngilizce kelime oyunu basit bir şekilde. Sohbet de ettik çünkü yarın bitiyordu ve onlarla zaman geçirmeyi seviyordum, kitap okuyorlardı, bilgilerini kafalarında tutuyorlardı, diş fırçalama ve el temizliği konusunda gelişmişlerdi. Ders çalışıyorlardı çünkü yaklaşan bir bursluluk sınavları vardı. Gün böylece bitti. Yarın görüşmek için vedalaştık.

ONUNCU GÜN(2 Eylül): Bugün hem son günümüzdü hem de yarın olan bir sınava hazırlanmamız gerekiyordu: Bursluluk Sınavı. Çocukları motive etmeye çalıştım gerçekten heyecanlıydılar, derslerde yapamadığı tek tük sorular vardı onlara baktık ve anlatmamı istedikleri kısa bir konuyu tekrar ettik, ondan sonra da onlardan değerlendirme yazısı yazmalarını istedim, yazdıklarını okurken duygulandım. Derneğe de teşekkürlerini iletmeleri duygulandırmıştı.

Projenin Bana Kazandırdıkları ve Detaylar:

Deprem travması topluluklarla çok daha kolay atlatılabilir bir olgu olabilirmiş, Zeynep'in bir anda depremde ailesini kaybeden arkadaşını anlatarak duygulanmasına Enes, Abdulhakim, Hasan, Kürşat, Azelya, Ceyda destek olarak sessizce dinlemeleri bana bunu fark ettirdi. Çocuklar birbirlerini lafları bitmene kadar dikkatle dinliyordu, benzer deprem anılarını da anlatıyorlardı. Mahallemizde çadırlar kalktı ama hemen bir iki sokak altımız dümdüz olan Maraş çarşısı. Sürekli enkaz görmek bir zaman sonra normalleşiyor, çocuklar da babalarının imkanlarının değiştiğinden bahsediyor ve bursluluk sınavına gayretle odaklanıyorlar. Benim babam özel sektördeydi, muhasebeciydi, binaları çarşıdaydı, gitti, konteynırda çalışmaya başladılar. Çoğu kişi öyle burada. Muhasebeciyken 200 defter tuttuğu esnaf, 35'e düştü, fırıncılar yıkıldı, kayıplar çok, sadece babam da bile böyle oldu. Yazarken fark ediyorum bir biz yıkımı atlattık. Sizlerin desteğiyle o eğitimlere katılmak depremde yurdunda kaldığım zamanlar bana ilaç gibi gelmişti, kafamı dağıtacak uğraşım olmuştu, not alarak eğitimleri izliyordum, çocuklarla iletişim kurarken de çok faydasını gördüm. Onları bilinçlendirmek ölkemize dair umutlarımı arttırdı.

Müziğe, resme, yazmaya dair onları yönlendirmek içlerinde bu yönde bir ateş varsa körükleme adına bir adımdı. Ceyda'yı resim konusunda cesaretlendirdim, Kürşat'ın müziğe yatkınlığı olabileceğine dair hayaller kurmasında minik bir öncü oldum, Azelya da bu konuda çok hevesliydi. Hasan'ın yazma yeteneğini, kullandığı kelimeleri not almasını ve bunun ilerde avukat olduğunda ona çok yardımcı dokunacağını söyledim. Zeynep'in polis olma hayali ve futbol tutkusunda yüreklendirmemiz her geçen gün devam etti, daha muhafazakâr bir ailesi olduğu için babasının ondan kapanmasını istediğini ama Zeynep'in bunu reddettiğini öğrendim, ailesinin onun sınırlarına saygılı olması içimi rahatlatmıştı. En azından kız çocuğunun polis olma hayalini kırmamışlardı, annesinin onu desteklediğini ama bazen

vazgeçirme isteğinin olduğundan bahsetti. Kadın erkek ilişkilerine dair konuştuklarımız, tarihten örnek vermelerimiz onun umudunu daha da arttırdı.

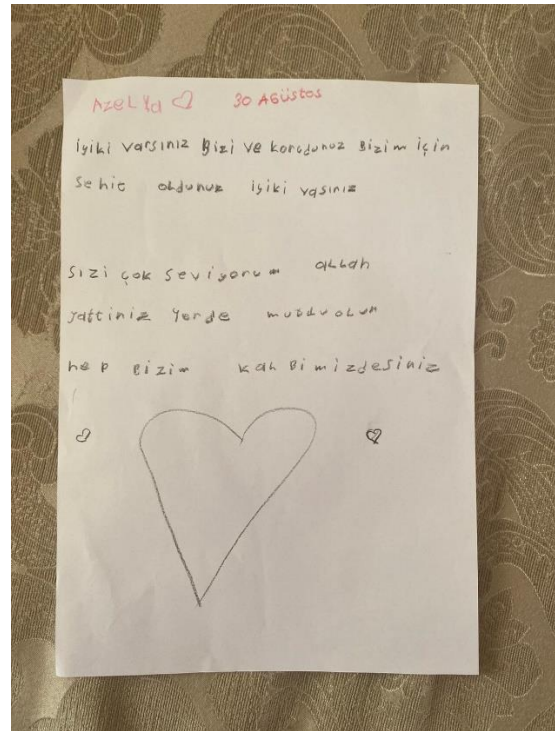
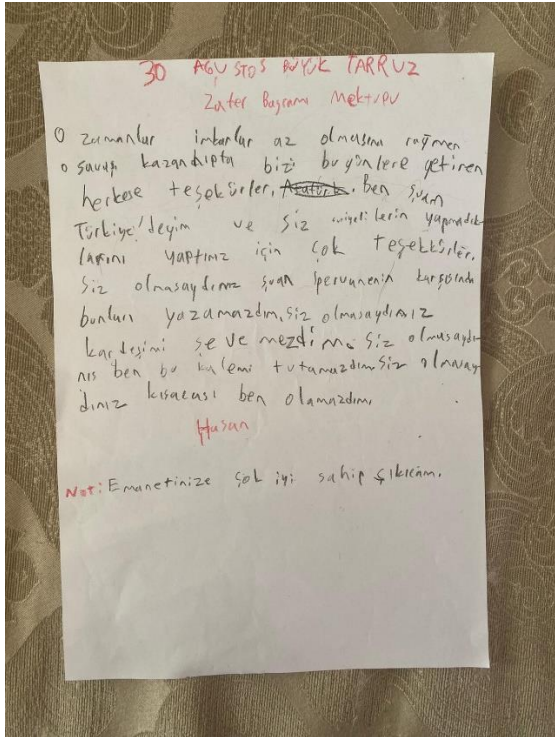
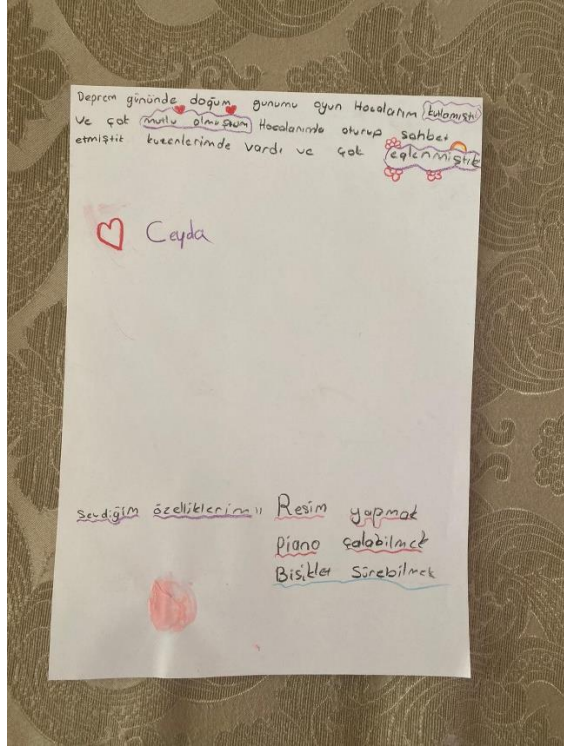
Azelya, Ceyda ve Kürşat'ın çok alıştık bugünlere demeleriyle içimde buruk bir mutluluk vardı, ben onları mahallede görmeye devam edebilirdim ama İstanbul'a dönecektim. Yine de artık mahallede yürürken bana selam veren minikleri görmek ve anneleriyle de sohbet etmek bağları güçlendirdiği için mesudum. Özellikle Merve ve Ayşe her gördükleri anda "Rabia Abla" diye bağırarak yanıma geliyorlar, saçlarının modellerini gösteriyorlar ve dişlerini fırçaladıklarını her seferinde hatırlatıyorlar. Geri dönüşüm hakkında yaptığımız konuşmalardan da etkilenmiş olmalılar ki anneme tava yağını dökmemesi gerektiğini söyledim diyorlar.

Çocukların ders çalışmalarında okulların açılmasına az kalan şu dönemde bir programlama nasıl olur şeklinde yaklaşarak onlarla ilgilenmek ileride meslek hayatıma dair aldığım ilk gerçek tecrübe oldu benim için. Motive etmek ve onlara rehberlik yapmak öğrencilik yılları için onlara yardımcı olabilirdi, kafalarına takılan anlarda beni arayabileceklerini söyledim.

Depreme dair anılarını paylaşmaları, özellikle iki tanesi hariç çoğunun tüm deprem süresi boyunca bu şehirde kalmaları ve yaşadıkları şartlar beni etkiledi. Çadır, konteynır, başkasının evinde kalmak... Bunlar başınıza gelmeden anlaşılabilecek şeyler değil, bana güvenin, yaşamadan bilinmiyor. Özellikle depremin ilk zamanları kimisi arabada, kimisi otobüste geçirmiş zamanını. Beş gün arabada kalmış biri olarak onların acısını anlıyorum.

Çocukları Atatürk'le yakınlaştırmak, onu yakından tanımalarına sebep olmak gerçekten tarif edilemez şekilde vatansever hissettirdi beni. 30 Ağustos günü yaptığımız o konuşmaları halen hatırlıyorum. Çocukların da hatırladığından eminim. Onlarda Atatürk'ün emanetine sahip çıkma bilincinin tomurcuklanması o gün daha net oturdu kafalarında bunu gözlerinde gördüm.

Mahallede biz oyun oynarken yaşları projeye uymayan çocuklar da aramıza katıldı, böylece tıpkı benim çocukluğumdaki gibi geniş bir topluluk eski oyunları yeniden oynadı. Bu eski mahalle havası çok hoşuma gitti, sosyalleşiyorlardı.

30 Ağustos Zafer Bayramı

Bizim canım Feda eden bütün askerlerinize ve Mustafa Kemal Atatürk'e teşekkür ederim ve benim yaşamam için bütünü mü harcadınıza ve can feda edinize Allaha sizlerin ve yine sağ olmanız için hep dua edeceğim siz olmasaydınız belki Türk bayrağı dalgalandırmazdı ve biz rahat uyku yatarız diye ve sizin için 30 Ağustos Bayramı olarak anıyoruz ve sizin devletliğünüze konuların hiç biri boş değildir. Sizlere çok teşekkür ederim ve degildir. Sizlere çok seviyorum Bizim ve Başkasına Sizi çok seviyorum yani nefes almamış isin deniz seke yani yıl nefes yani rahat nefes alamazdık ve sizi yani Mustafa Kemal Atatürk'ü çok sevdiğim yani hepimiz çok seviyoruz bu milleti çok iyi koruyacağız bize inanın ve yani güvenin Sizi çok seviyorum yani çok sevdiğim Sizi çok dua edecek yarın Sizi çok dua edecek canımız askeri yani çok sevdiğimlik Beynem Sizi çok sevgim Sizi teşekkürler

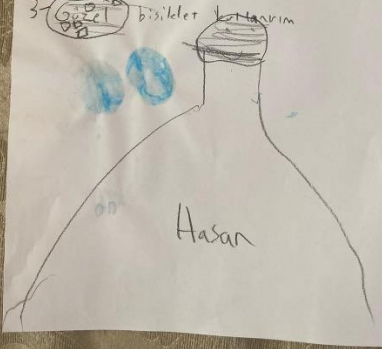
30 Ağustos Zafer Bayramı

Tüm şehitlerden çok ama çok teşekkür ederim size bizim için çalışıp savaştılar sağolasıyda. Bir okulum olamazdı hergünüz yara bere içindeyken o kadar yorgunken hiç pes etmediniz Mustafa Kemal Atatürk bizim eğitimimiz için çalıştı ve başardı. Şehitler ve Mustafa Kemal Atatürk'ü çok seviyorum.

Ceyda

Tatile gittiğimizde Mersin'de Çerç - Leheneme gitmiştik ve orası çok güzeldi ve oradan sonunda gidip ailemle yüzüştük

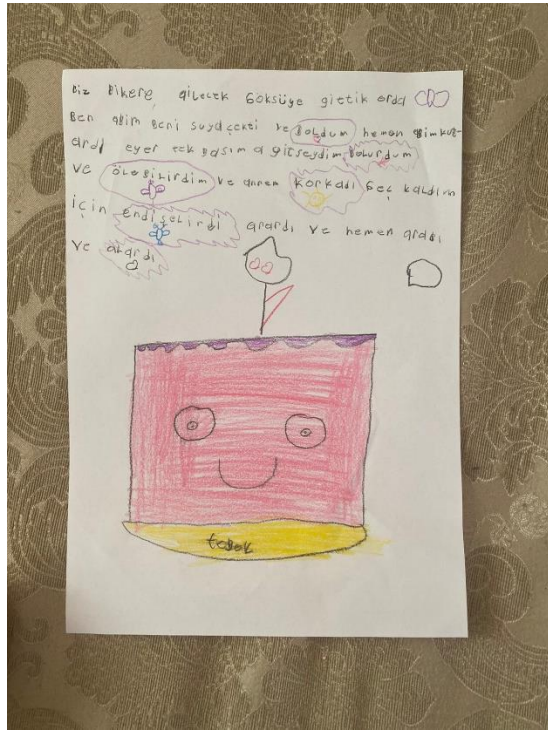
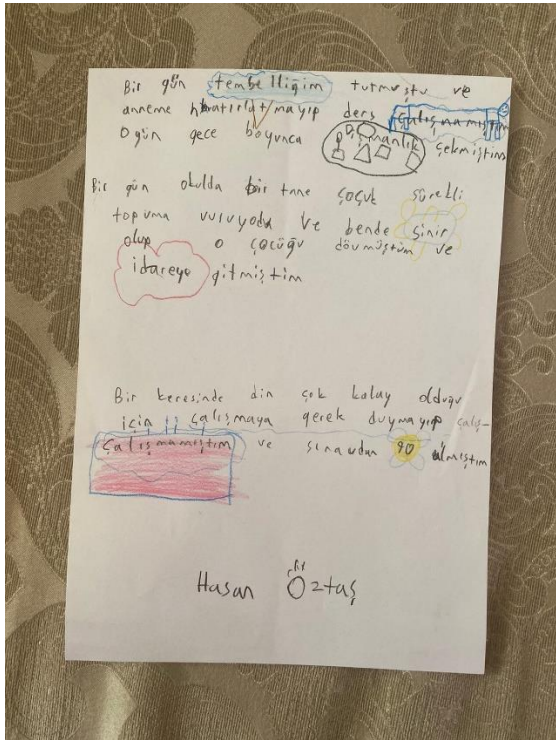
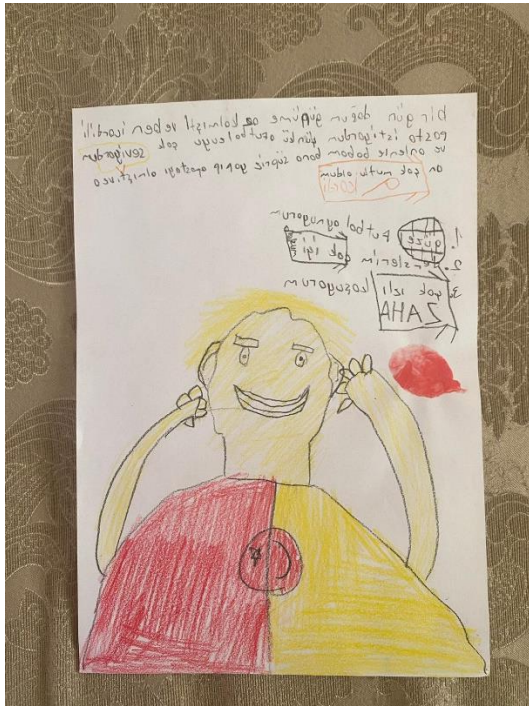
1. Güzeli futbol oynam
2. Empati yaparım
3. Güzeli bisiklet kollarım

Deprem gününde doğum günümü ayın Hasolanm (kulanm) ve çok mutlu olmuştum Hasolanmda oturup sohbet etmiştik kucaklarında vardı ve çok eğlenmiştik

♥ Ceyda

Sevdiğim özelliklerim: Resim yapmad
Piano çalabilirdi
Bisiklet sürbilirdi

YAPTIĞIMIZ DENEY

ÇOCUKLARIN DEĞERLENDİRME YAZILARI:

